

NOTITIE ANALYSE Q3 - 2016

INLEIDING

De rapportage Q3 is klaar en treft u bijgaand aan. Er zijn afspraken gemaakt om de soms korte analyses in de rapportages meer inhoud te geven: wat zijn de verhalen achter de cijfers? In deze notitie gaan we kort in op de cijfers uit Q3. Niet alleen doen we dat met deze “duiding” maar ook op andere wijzen geeft de TWO informatie over de stand van zaken. Zo zal op 25 januari het tweede themacafe jeugdhulp worden georganiseerd (thema: wachtlijsten en wachttijden) terwijl op de extra bijeenkomst PHO 21-12 een strategische financiële- en sturingsanalyse is gegeven. Deze analyse kan gezien worden als een “duiding” van de ontwikkelingen in heel 2016 en ging ook in op sturingselementen.. De presentatie is daarom als bijlage bijgevoegd.

RAPPORTAGE Q3- 2016

Doordat in 2016 meer aanbieders worden bevraagd dan in 2015, kunnen de gegevens uit de vorige kwartalen niet zonder meer worden hergebruikt in de rapportage. Doordat de manier van uitvragen enigszins is veranderd, worden nu ook gegevens getoond over de gemiddelde duur van de trajecten en worden de in- en uitstroomgegevens gepresenteerd. Het is niet mogelijk met zekerheid te zeggen of aanbieders de juiste gegevens aanleveren. De nu aangeleverde gegevens laten in ieder geval zien dat soms zaken nog niet geregistreerd worden, zoals reden van afsluiting of de verwijzers. Bij sommige aanbieders is dit bij de ene cliënt wel geregistreerd en bij de andere niet. Sommige aanbieders registreren dit helemaal nog niet. Cijfers zoals aangeleverd bij Holland Rijnland zijn niet altijd gelijk aan de gegevens gepubliceerd door het CBS. De gegevens in deze rapportage zijn wel uitgebreider, omdat meer zorgvormen worden onderscheiden en gegevens per aanbieder in gemeenten bekend zijn. Daarnaast worden de vrijgevestigde hulpverleners niet uitgevraagd. Het is daarom goed om vast te stellen dat monitoring altijd een benadering van de werkelijkheid inhoudt, waarbij die werkelijkheid organisch is, voortdurend in beweging. Per 1-1-2017 zal via het GGK (Gemeentelijk Gegevens Knooppunt) een belangrijke verdere stap in de monitoring jeugdhulp worden aangebracht.

JGT's

In het derde kwartaal zien we voor het eerst een gemiddeld hogere uitstroom dan instroom alhoewel dit niet voor alle gemeentes geldt. Het aantal open casussen is gedaald van 4700 naar 4600. Niet alleen het aantal trajecten neemt licht af, ook zijn de trajecten in duur korter geworden. De gemiddelde duur bedraagt in Q3 226 dagen, waar in het tweede kwartaal nog 258 voor een gemiddeld traject stond. Het aantal trajecten dat langer dan een jaar duurt neemt eveneens af. De JGT's hielden casussen in een aantal langer open om direct de draad weer op te pakken (waakvlamfunctie). Door aanpassingen in het registratiesysteem (zie de rapportage JGT's zomer 2016) worden casussen eerder afgesloten om weer te openen als dat nodig mocht zijn.

De voorzichtige tendens die in Q2 was waar te nemen: toegroei naar een zeker evenwicht tussen vraag en aanbod, lijkt zich door te zetten. Wel is het signaal vanuit het JGT dat casussen steeds zwaarder worden. Bij de JGT's wordt een gebrek aan “backing” gevoeld (zoals vroeger door Bureau Jeugdzorg). LOT poogt hierin tegemoet te komen. Het is op grond van de beschikbare cijfers niet aan te geven of en in welke mate de gevoelde druk bij JGT'ers leidt tot aanpassingen in het toeleidingsbeleid.

Ambulante hulp

In het tweede kwartaal hielden in- en uitstroom elkaar globaal in evenwicht. In het derde kwartaal is een lichte daling waarneembaar. Er zijn einde september 2016 ruim 100 lopende hulptrajecten minder dan einde juni.. De mogelijkheid bestaat dat de stabilisering/lichte daling, naast minder toeleidingen, ook kan zijn veroorzaakt door wachtlijsten bij de jeugdhulpaanbieders en het niet meer aannemen van cliënten. De uitvraag naar dit soort gegevens is nog niet optimaal maar uit hetgeen wel beschikbaar is (stijging wachten langer dan 8 weken jeugdhulp zonder verblijf van 133 naar 155 van Q2 naar Q3) zou toch voorzichtig kunnen worden afgeleid dat de daling in ieder geval niet geheel is ontstaan door toename van wachtenden: die lijkt beperkter in omvang. Het aandeel toeleidingen naar hulp zonder verblijf door huisartsen blijft onveranderd hoog, al is die iets gedaald t.o.v. Q2.

Binnen ambulante jeugdhulp in het netwerk jeugdige heeft wel een lichte stijging plaatsgevonden (in tegenstelling tot daghulp of ambulante hulp op locatie aanbieder). Er lijkt een lichte tendens waarneembaar tot versterking van hulp in het netwerk van de jeugdige. Dit is een van de uitgangspunten van het beleid in Holland Rijnland.

Figuur 16 laat een toegenomen deel “stabilisatie crisis” zien in de ambulante hulp in het netwerk. In percentages is dit toegenomen van 9 naar 16% . Deze trend volgt andere trends waarbij eveneens vaker sprake is van crisissituaties. Zo is het aantal plaatsingen gesloten jeugdhulp bij crisis (crisisplaatsingen) hoger dan 50%. De oorzaak van het hoge percentage crisissituaties is niet eenvoudig te geven maar vraagt nadrukkelijk aandacht.

Jeugdhulp met Verblijf

Alle Jeugdhulp waarbij wordt overnacht, wordt tot jeugdhulp met verblijf gerekend. Einde Q3 maken iets minder dan 700 jeugdigen uit Holland Rijnland gebruik van jeugdhulp met verblijf. Dat varieert tussen gesloten jeugdhulp en kortdurend weekendverblijf. Jeugdhulp met verblijf is in Q3 licht gedaald en de uitstroom is een weinig hoger dan de instroom. Net als bij ambulante zorg kan het echter zo zijn, dat wachtlijsten en opnamestops het beeld vertekenen. Er blijven aanmerkelijke verschillen bestaan tussen de gemeenten. Alphen en Leiden kennen de meeste residentiële cliënten (iets minder dan 1 op 100 cliënten), Oegstgeest de minste: plm. 4 op 1000.

Stelden wij in vorige rapportages nog vast dat het aantal toeleidingen door “onbekend” onacceptabel hoog was, inmiddels is dat 18 %. In het kader van het werken met GGK zal dit kunnen worden opgepakt. Artsen verwijzen nauwelijks naar hulp met verblijf. JGT's leiden in plm. 30% van de gevallen naar jeugdhulp met verblijf en dat percentage lijkt te stabiliseren. Het grootste aandeel in toeleidingen jeugdhulp met verblijf hebben de GI's en kinderrechter (40%)

Waar in 2015 een snelle daling van het aantal jeugdigen in de gesloten jeugdhulp zichtbaar was, zien we in 2016 een aanmerkelijke stijging. Deze wordt deels verklaard doordat jeugdigen met een voogdijmaatregel uit bijv. Rotterdam en Den Haag in de Vaart (Teylingen) worden opgenomen. Holland Rijnland betaalt daardoor voor “andermans” cliënten. In het derde kwartaal is een stabilisering van de groei opgetreden. Einde Q3 zijn er 33 jeugdigen opgenomen in gesloten jeugdhulp. Met VWS zijn inmiddels contacten gaande om te spreken over mogelijke compensatie voor de opgelopen kosten als gevolg van geplaatste voogdijkinderen vanuit andere regio's.

Was in het 2^e kwartaal nog sprake van een flinke wachtlijst langer dan 8 weken, deze in Q3 gedaald, van 44 tot 24 waarbij moet worden aangetekend dat de cijfers verre van volledig zijn. Hieraan ten grondslag ligt nadrukkelijk het beleid binnen de regio: doen wat nodig is, zeker als het urgent is. Er is dus meer “bovenbegrotenlijk” ingekocht. Ook in jeugdhulp met verblijf is waar te nemen dat een aanmerkelijk deel is toe te schrijven aan crisissituaties.

Jeugdbescherming, Veiligheid en Justitie

Het aantal maatregelen Jeugdbescherming is in Q3 licht gestegen. Het betreft met name ondertoezichtstellingen (OTS). Het aantal maatregelen Jeugdreclassering is nagenoeg stabiel. Zowel absoluut als verhoudingsgewijs heeft Alphen aan den Rijn de meeste jeugdigen met een Jeugdbeschermingsmaatregel. Een groeiende factor is de Jeugdbeschermingstafel. Het aantal casussen dat bij de JBT wordt aangemeld is in Q3 gedaald t.o.v. Q2 (55 versus 41). Het grootste aandeel van de meldingen komt van JGT's. In Q3 is in 19 van 41 gevallen preventieve Jeugdbescherming ingezet, voorafgaande en tijdens een Raadsonderzoek.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft in de eerste 3 kwartalen 2016 460 onderzoeken gedaan waarvan 65% beschermingsonderzoeken. De meeste onderzoeken vonden plaats t.b.v. cliënten uit Leiden en Alphen.

Crisis Interventie Team en Veilig Thuis

Er is een forse stijging waar te nemen in het aantal meldingen bij het CIT. In twee gemeenten, Alphen en Teylingen, is zelfs sprake van een verdubbeling. De meldingen komen vooral van Veilig Thuis, de GGD en de politie. Deze trend is in lijn met de trend die zowel bij de JGT's, Ambulant en Verblijf zichtbaar is: toename van crises. Het thema crisis zal in 2017 daarom nadrukkelijk op de agenda moeten staan.

Veilig Thuis heeft in de eerste drie kwartalen 1565 meldingen binnen gekregen. Veilig Thuis wordt anders als de Jeugdhulp ingekocht, namelijk via de centrumgemeenten Leiden en Gouda. De situatie rond Veilig Thuis is in 2016 ook bestuurlijk voor het voetlicht gekomen in verband met forse stijging van meldingen en (te) lange wachtlijsten.

Budgetuitnutting

Tijdens de bijeenkomst 21-12 is door de TWO een uitvoerige analyse gegeven van de financiële stand van zaken. De Q3 uitdraag is niet volledig omdat deze niet de kleine aanbieders beneden een ton omzet uitdraagt. De kosten die nu leiden tot de tekorten zijn ontstaan in alle percelen, maar met name wordt opgemerkt dat de stijging in de percelen EED en Gesloten Jeugdhulp hoog is. De analyse in rapport Q3 toont een tekort aan maar dit beeld is vertekend. In het vierde kwartaal is in hoge mate gegrepen naar het middel van financiering buitenom op casusniveau om de urgente cliënten te kunnen helpen. Het beeld in rapportage Q3 mag daarom als te rooskleurig worden gezien.

De begroting PGB is inmiddels ook overschreden zoals ook op 21-12 is toegelicht. Tussen het begrote bedrag en beschikt tot en met 31-12 zit een gat van 3.9 miljoen. Effectief zal dit minder zijn omdat lang niet al het beschikte geld ook daadwerkelijk wordt besteed.

Naar aanleiding van de bijeenkomst 21-12 zijn afspraken gemaakt m.b.t. de budgettaire situatie.

Monitoring, kwartaalgesprekken, tellen en vertellen

In de afgelopen maanden is gewerkt, mede in het kader van de nieuwe contractering, aan versterking van de monitoring (GGK!), het standaardiseren van kwartaalgesprekken en aan versterking van aandacht voor tellen en vertellen. Bij de ontwikkeling van de plannen zijn leden van het AO direct betrokken. In 2017 worden de "Tafels", de ontwikkelbijekomsten, voortgezet, terwijl ook Hart voor de Jeugdbijekomsten worden georganiseerd waar aanbieders wordt gevraagd succesvolle inzet en realisatie van transformatiedoelen toe te lichten.

22-12-2017